

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
แนวความคิดว่าด้วยระบบทุนนิยมเครือญาติที่เป็นหลักสากลและของไทย	10
แนวคิดทุนนิยม	10
ทุนนิยมในประเทศไทย	14
ทุนนิยมเครือญาติ	20
แนวความคิดว่าด้วยระบบอุปถัมภ์	33
แนวความคิดว่าด้วยความสัมพันธ์ของกลุ่มทุนขุนนางและการสะสมทุน ในการเมืองไทย	40
แนวคิดว่าด้วยทุนขุนนางและการสะสมทุน	40
ลักษณะโครงสร้างเศรษฐกิจการเมืองของไทย	50
บทบาทและอิทธิพลของกลุ่มทุนทางการเมืองในประเทศไทย	54
การพัฒนาของธุรกิจครอบครัวในประเทศไทย	54
บทบาทและอิทธิพลของกลุ่มทุนในการเมืองไทย	60
บทบาทของภาครัฐกับธุรกิจเอกชน	77

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แนวคิดที่ว่าด้วยการแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ	82
การจัดสรรผลประโยชน์จากค่าเช่า	86
ระบบทุนนิยมเครือญาติในสมัยรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและ	
พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร	91
ทุนนิยมเครือญาติในสมัยรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร	91
ทุนนิยมเครือญาติในสมัยรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร	95
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	99
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	107
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	107
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	108
การเก็บรวบรวมข้อมูล	109
การวิเคราะห์ข้อมูล	110
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	111
ตอนที่ 1 ระบบทุนนิยมเครือญาติในรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร	111
ข้อมูลทั่วไปของรัฐบาล	111
ลักษณะและความสัมพันธ์ของระบบทุนนิยมเครือญาติ	115
บทบาทและอิทธิพลของระบบทุนนิยมเครือญาติต่อนโยบายรัฐบาล	133
ผลต่อระบบการเมือง ระบบเศรษฐกิจ และระบบสังคม	146
บทสรุป	166
ตอนที่ 2 ระบบทุนนิยมเครือญาติในรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร	170
ข้อมูลทั่วไปของรัฐบาล	170
ลักษณะและความสัมพันธ์ของระบบทุนนิยมเครือญาติ	176
บทบาทและอิทธิพลของระบบทุนนิยมเครือญาติต่อนโยบายรัฐบาล	190
ผลต่อระบบการเมือง ระบบเศรษฐกิจ และระบบสังคม	239
บทสรุป	274

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบระบบทุนนิยมเครือข่ายในรัฐบาลจอมพลถนอม	
กิตติขจร กับรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร	278
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	292
สรุปการวิจัย	292
อภิปรายผล	297
ข้อเสนอแนะ	309
บรรณานุกรม	311
ภาคผนวก	323
ก คณะรัฐมนตรีในรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร	324
ข คณะรัฐมนตรีในรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร	330
ค ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจผูกขาดและการเมือง	344
ง ความสัมพันธ์ของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าและกรรมการกลาง	
ว่าด้วยการกำหนดราคาสินค้าและบริการกับธุรกิจและการเมือง	351
จ แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	354
ฉ หนังสือเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัยและรายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	356
ประวัติผู้วิจัย	361

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1	แบบแผนของลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ เปรียบเทียบกับความสัมพันธ์ส่วนตัวและความสัมพันธ์เชิงอำนาจหรือ แบบข้อตกลง	36
ตารางที่ 2.2	รูปแบบความสัมพันธ์ของกลุ่มธุรกิจและกลุ่มการเมือง	77
ตารางที่ 4.1	ข้อมูลสภาพเศรษฐกิจและสังคม ในสมัยรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร	115
ตารางที่ 4.2	ข้อมูลสภาพเศรษฐกิจและสังคม ในสมัยรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร	175
ตารางที่ 4.3	รายชื่อผู้ที่มีมูลค่าหุ้น 5 อันดับแรก	184
ตารางที่ 4.4	รายชื่อกลุ่มทุนพรรคไทยรักไทยในตลาดหุ้น พ.ศ. 2544-2545	185
ตารางที่ 4.5	รายชื่อบริษัทที่บริจาคเงินให้พรรคการเมือง	188
ตารางที่ 4.6	รายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจซึ่งเป็นกรรมการในคณะกรรมการ คณะกรรมการอื่น ๆ และคณะกรรมการมากกว่า 1 แห่ง สูงสุด 10 อันดับแรก และเบี้ยประชุม (ตั้งแต่ พ.ศ. 2548-31 มี.ค. 2549)	201
ตารางที่ 4.7	ผลประโยชน์จากนโยบายของรัฐบาลที่ตกแก่ธุรกิจของครอบครัวนักการเมือง	228

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 การสมคบกันระหว่างนักการเมือง นักธุรกิจและข้าราชการ	22
ภาพที่ 2.2 สามเหลี่ยม-สามเกลอ กับผลลัพธ์สามประเภท	32
ภาพที่ 2.3 แสดงความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์	39
ภาพที่ 2.4 กระบวนการแสวงหาค่าเช่าทั้งวงจร	84
ภาพที่ 2.5 กระบวนการจัดสรรผลประโยชน์ในรัฐบาล	87
ภาพที่ 4.1 แสดงความสัมพันธ์ทางสังคมของครอบครัวธุรกิจชั้นนำในสังคมไทย	130
ภาพที่ 4.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวของธุรกิจชั้นนำในสังคมไทย	131
ภาพที่ 4.3 โครงสร้าง เครือข่ายธุรกิจ บมจ. ชินคอร์ปอเรชั่น	186
ภาพที่ 4.4 แสดงฐานทางธุรกิจของบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	209
ภาพที่ 4.5 วงจรความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจทางการเมือง ธุรกิจผูกขาดและกลไกกำกับดูแล	219
ภาพที่ 4.6 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มธุรกิจเอกชน นักการเมืองและคณะกรรมการ แข่งขันทางการค้า	223
ภาพที่ 4.7 การแทรกแซงองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่เป็นเครื่องชี้วัดความล้มเหลวของ การปฏิรูปการเมือง	251